

Indeks rzeczowy

A

Agresja 256
Alfabetyzacja 220
Alzheimera choroba 341–343
Amnezja dziecięca 178–179
Anarchia jedzeniowa 285, 287–288
Andropauza 314, 341
Animizm 171–172
Anoreksja 285–286, 288
Artyficyjalizm 172
Autoagresja 256
Automatyzacja 50

B

Badania 14–37, 97–122
 diachroniczne 106–107, 115–116, 120, 346
 eksperymentalne 106–108, 115–116, 120, 346
 ex post facto 106–109, 115–116, 120, 346
 korelacyjno-regresyjne 107–108
 podłużne 106, 109, 111–115, 120, 347
 podstawowe 21, 23–24
 poprzeczne (przekrojowe) 106, 109–111, 113–115, 120, 346–347
 sekwencyjne 106, 109, 113–115, 120
 stosowane 21, 23–24
 synchroniczno-funkcjonalne 106–107, 115–116, 120, 346
Behawioryzm 24, 26, 30, 38, 62–63, 66, 98–99, 189
Bezrobocie 328–329

Bigoreksja 285, 287–288
Błąd genetyczny 155
Bulimia 285–286, 288

C

Centracja 167, 170, 173

D

Depresja 57, 90, 235, 252, 256, 258, 285, 287, 289–291, 308, 313–315, 321–322, 341
Diagnostyka prenatalna 156–158
Dobrostan 300, 308–309, 335
Dojrzewanie 62–66, 71, 104, 123, 246
Dominanta 94–95
Dyferencjacja zob *Różnicowanie*

E

Edukacja
 przedszkolna 200–203
 zintegrowana 224–226
Ego 81–82
Egocentryzm 170–173, 183–184, 212, 231, 234, 320
Ekspertywność 316–317
Eksploracja 265–268, 272, 276–280, 303, 310
Eksterioryzacja 50
Emerytura 56–57, 85, 305–306, 319, 327, 333, 339
Epigeneza 65
Ery rozwoju 88, 92–96
 I 88, 92, 94–96, 123–160, 347

- II 88, 92, 94–96, 161–244, 347
 III 88, 92–96, 245–296, 347
 IV 88, 93–96, 297–344, 347
 Etapy rozwoju 76–96
 Ja wg Labouvie-Vief 77
 kompetencji interpersonalnych wg Selmana 77
 moralnego wg Piageta 180–181
 poznawczego wg Piageta 77, 104, 169–177
 psychoseksualnego wg Freuda 77, 104
 psychospołecznego ego wg Eriksona 77, 83–86, 107, 145–146, 203, 205–208
 rozumowania moralnego wg Kohlberga 77, 104, 181–183, 234
 wg Brzezińskiej i zespołu zob *Ery rozwoju*
 Etapy życia 16–21
 dorastanie 18–20, 88, 92–96, 245–296, 302, 334, 347
 dorosłość 20–21, 88, 93–96, 297–344, 347
 późna 299, 305–306, 327
 środkowa 299, 303–304, 327
 wczesna 299–303, 326–327
 dzieciństwo 88, 92, 94–96, 161–162, 347
 niemowlęcy i poniemowlęcy 16–17, 92, 124–125, 127, 162–164, 237
 prenatalny i perinatalny 16, 92–96, 124–127, 237
 przedszkolny 17, 92, 162, 164, 238
 szkolny 18–19, 92, 164, 239
 Etologia 36–37, 98–99
 Etyka w badaniach rozwoju 117–119
- F**
 Fenotyp 126
 Figura przywiązania 147–148
 Finalizm 171–172
- G**
 Genom 45
 Genotyp 46, 72–73, 124, 126
 Gotowość szkolna 196, 219–226, 242
 Gra z regułami 197
 Grupa
 pokoleniowa 54, 57–58, 109–115
 rówieśnicza 54, 252, 259, 262
- H**
 Historia psychologii rozwoju 9–13
 Homeoreza 59, 64
- I**
 Id 81–82
 Indywiduacja 20, 50, 93, 136, 261
 Inicjacja 282–284
 Integracja 41–42, 49, 76, 102, 105, 110
 Inteligencja 135, 137–139, 169–170, 188, 316
 Interakcja 73–76
 Interioryzacja 50
 Intymność 262, 302, 320, 329–330, 333
- J**
 Ja 214, 217–218
 cielesne 217
 idealne 216
 prywatne 215
 publiczne 215
 realne 216
 społeczne 217
 symboliczne 217
 Jedzenie kompulsywne 287–288
- K**
 Klasyfikowanie 175–177
 Kompetencja 82, 92–94, 165, 205–209
 (zob. też *Poczucie kompetencji*)
 Kreod 57, 64
 Kryzys rozwojowy 86–88, 239–243, 249, 253, 319–323

- adolescencyjny 81, 264–265, 307–309,
 331
 autonomia vs wstyd i wątpliwości 203–
 –204
 dorosłości 319–323
 generatywność vs stagnacja 320–321
 inicjatywa vs poczucie winy 203–204
 integralność vs rozpacz 322–323
 intymność vs izolacja 320
 narodzin 81
 nienormatywny 87
 normatywny 86–87, 203–204, 208
 pierwszego roku życia 81, 146
 pracowitość vs poczucie niższości 203–
 –204
 szóstego, siódmego roku życia 81,
 239–240, 242–243
 środka życia 299, 310, 321, 325, 328,
 332
 trzeciego roku życia 81, 239–242
- Kultura**
 indywidualistyczna 210
 kolektywistyczna 210
- M**
 Maturacjonizm 63
 Mechanizm przyswajania języka 189–190
 Menopauza 312–314, 341
 Metapamięć 177–178
 Modele zmiany rozwojowej 101–105
 liniowy 101–102, 104, 110
 stadialny 102–104, 110
 cykliczno-fazowy 102–104, 110
 Moralizm 184, 230
 Moralność 180–185
 autonomiczna 180, 185
 heteronomiczna 180–181
 konwencjonalna 181–182
 posłuszeństwa 181
 postkonwencjonalna 182
 przedkonwencjonalna 181
 przymusu 180
 współdziałania 180
- Moralny**
 pryncypializm 185
 realizm 184
 relatywizm 184
- Mowa**
 egocentryczna 171
 udziecinniona 190–192
- Mowy**
 nabywanie
 a behawioryzm 189
 a natywizm 189–190
 a podejście społeczno-interakcyjne
 190–192
 rozwój 141–143, 164, 185–192
- Myślenia stadia**
 operacji formalnych 169, 258–259, 316
 operacji konkretnych 168–169, 174–
 –176, 183
 przedoperacyjne 167–174
 sensomotoryczne 167–169
- Myślenie 167–177, 258–259, 315**
 dialektyczne 316
 egocentryczne 170–172, 188
- N**
 Naśladownictwo 170, 192–193, 198, 230
 Nativizm 189–190
 Niespecyficzne zaburzenia jedzenia 285,
 287
 Niezmienniki zob. *Stalość*
 Niska masa urodzeniowa 129
- Norma**
 adaptacyjna 46
 reakcji 46
- O**
 Odporność psychofizyczna 311
 Odruchy bezwarunkowe 135–136
- Okres**
 krytyczny 57, 64, 69–71, 95, 110

kryzysowy (przejściowy) 68, 70, 79–80, 88, 102–103
 sensorywny 69–71, 110, 155, 346
 stabilny 79–80
 Operacjonalizacja 99–105
 Orientacja seksualna 233
 Ortoeksja 285, 287–288
 Osobowość 143–155, 203–226

P

Pamięć 159, 62, 168, 177–179, 188, 214, 223, 316, 342
 autobiograficzna 179
 długotrwała 177, 316
 krótkotrwała 56, 177, 316
 Płeć 232–234
 kulturowa 283–284
 psychiczna 232
 Poczucie
 autonomii 205–209, 212–213, 238, 261, 309, 321
 bezpieczeństwa 74–75, 113, 144, 147–151, 154–155, 160, 205, 238, 262, 322, 332, 344, 346
 inicjatywy 206–207, 238
 kompetencji 165, 208, 219
 niższości 84, 203–204, 207–209, 211, 213, 219
 podstawowej ufności 145–146
 tożsamości 146
 winy 84, 203–204, 208–209, 213, 230, 250, 287, 290
 własnej wartości 216–217, 235, 321–322, 325, 336
 własności 218
 Polityka społeczna 338–340
 Postęp (progres) 38, 43
 Praca 324–329
 Pracą przeciążenie 327–328
 Pracoholizm 328
 Preadaptacja społeczna 130–131
 Próba badawcza 120–122

Przedsiębiorczość 206–207
 Przyjaźń 84, 232, 234, 236, 252, 262, 330
 Przywiązanie 23, 32, 69, 74–75, 83, 93, 111, 143, 147–155, 236, 238, 251, 331–332
 bezpieczne 35, 111, 153–155, 236
 pozabezpieczne 35, 111, 153–154
 zdezorganizowane 111, 154
 Psychopatologia rozwojowa 89–91
 Punkt zwrotny 58–61
 Porządkowanie 43, 49, 102, 105, 110

R

Reaktywność stresowa 257
 Rodzina 54, 250–252, 255–257, 260–261, 269, 329–340
 Role społeczne 300–301, 303, 306, 310, 323–324
 dziadków 337
 konflikt r 326
 mażeńskie 332–333
 pracownika 324–329
 rodzica 333–336
 rodzinne 329–340
 Rozwoju
 badanie 14–37, 97–122
 ciągłość 66–68
 czynniki 72–76
 etapy 76–96
 nieciągłość 66–68
 opisywanie 25–30
 stabilność 67–68
 stałość 67
 wzory 14–15, 23–24, 34
 Rozwój 33–35, 38–43, 345–346 (zob. też *Teorie rozwoju*)
 biologiczny 45–47, 94–95, 253–257, 310–315
 emocjonalno-społeczny 117–118, 147
 fizyczny 117, 127–135, 147, 165–167
 intelektualny 117
 moralny 117, 180–185

percepcyjny 130–132
 płciowy 253–257
 poznawczy 135–143, 167–177
 psychiczny 94–95, 167–192, 257–259,
 315–317
 społeczny 94–95, 143–155, 147, 203–
 –204, 227–239, 259–263, 317–319
 Różnicowanie 43, 49, 62, 64, 76, 102, 105,
 110

Rysunek 170, 172

S

Samobójcze zachowania 256, 290–291,
 329
 Samoocena 84, 209, 212, 214–220, 235,
 243, 252, 254, 261, 272, 275, 286, 290,
 297, 308, 318–319, 325, 328

Sankcja

ekspiacyjna 180 182
 przez odwzajemnienie 180, 182

Separacja 35, 75, 136, 153, 251, 261, 334

Siatka centylowa 130

Skala Apgar 128

Skolaryzacja 199

Socjalizacja 50, 210, 212–213, 247, 250–
 –251, 300, 304, 335

Społeczna psychologia rozwoju 31–32, 34

Stażość 169, 174–175

długości 174

ilości cieczy 174

liczby 174, 177

masy 174

obiekty 136

przedmioty 139–141, 218

Starzenie się 56, 298, 300–301, 304–306,
 311–315, 336, 338–339

Status socjometryczny 235–236

Strefa najbliższego rozwoju 196

Stylę wychowania 209–214, 236

autorytarny 211, 213

autorytatywny 210–212

niedbały 211, 213–214

permissywny (pobłażliwy) 210, 212

Sumienie 84, 184, 209

Superego 81–82

Syndrom opuszczonego gniazda 333–336

System wsparcia przyswajania języka 190

Szeregowanie (seriacja) 175–177

Ś

Środowisko 15, 25–26, 45–47, 52–53, 62–
 –63, 66, 72–73, 80, 95–96, 98–99, 117,
 126, 144, 156, 162, 205, 229–231, 237–
 –239, 244, 250–253, 256–257, 269,
 272, 293–294, 308, 317–318

T

Teorie 72–76

rozwoju 21–25

dedukcyjne 22–24

funkcjonalne 22–24

indukcyjne 22–24

modeli rzeczywistości 22–24

silnie interakcyjne 72

słabo interakcyjne 72

umiarkowanie interakcyjne 72

Teratogeny 95, 155–156

Tożsamości

dwucykliczny Model Luyckxa i zespo-
 łu 276–280

dwufazowy model Marcii 265–267,
 276–278

kryzys 294, 303

model Fluma 274–276, 278

rozwój wg Watermana 267–274

Tożsamość 19, 29, 61, 84, 92, 94, 100, 118,
 247, 249, 252–253, 262, 265–280, 292–
 –295, 298, 300–303, 329–330

bez kryzysu 275–276

ego 247

etniczna 247

kulturowa 247, 251, 283

moralna 251

- moratoryjna (odroczone) 266, 268,
 272–276, 279, 293, 295–296, 307,
 309–310
 nadana (lustrzana) 266, 268–271, 274–
 –275, 279, 296, 307, 309
 negatywna 280–282
 osiągnięta (dojrzała) 266, 268, 273–
 –274, 278–279, 294–296, 307–310,
 318
 osobista 247
 płciowa 263
 rozproszona 266, 268–270, 274–276,
 279, 292–293, 296, 307–309
 społeczna 56, 94, 247, 309
- U**
- Uczenie się 36, 44, 62–66, 83–84, 98–99,
 137, 164, 168, 178, 189, 192–203, 224–
 –225, 227, 231, 235, 243, 257, 276,
 315–316, 342
 pod kierunkiem 192, 198–200, 224
 spontaniczne 192, 198–200
 Uświadomienie 50
 Uzależnienia 292–293
- W**
- Warunkowanie
 klasyczne 64, 99
 instrumentalne (sprawcze) 23, 99, 189
 Wczeźniactwo 129
 Wdrukowanie 36, 69
 Wewnętrzne modele
 doświadczenia 73–76
 operacyjne 151–152, 278–279, 345–
 –346
 Wsparcie społeczne 87–88, 90, 95, 147,
 152, 155, 216, 235, 291, 294–295
 Wstyd 83–84, 164, 203–204, 206, 208–
 –209, 211, 217
 Wyobraźnia 162, 164, 187, 194–195, 197,
 207
 Wypalenie zawodowe 319, 328
- Z**
- Zabawa 84, 192–199
 na niby 192, 194–199
 na serio 192–194
 równoległa 229
 symboliczna 170, 194
 wspólna 230
 Zaburzenia
 łaknienia 256, 285–289, 292
 rozwoju w adolescencji 285–293
 Zachowania przywiązaniowe 148–149,
 229
 Zadania rozwojowe 80–96, 104, 107, 249–
 –250, 299–308
 Zaufanie 83, 127, 144–146, 159–160, 205,
 234, 238, 275, 330
 Zegar
 biologiczny 53–56, 80, 123, 253
 społeczny 53–56, 80, 253
 Zasada ortogenetyczna 103
 Zdrowotne problemy dorosłości 341–343
 Zespół presuicydalny 291
 Zinstytucjonalizowane moratorium 302–
 –303
 Zmiana 24–25, 33, 38–96
 zachowania 38–41
 Zmiany
 rozwojowe 41–42, 43–71, 99, 101–105,
 162–163, 253
 dynamika 62–71
 ilościowe 43–51, 104
 indywidualne 43, 52, 55
 jakościowe 43–51, 104
 model Flavella 51
 niepunktualne 44, 55–57, 307, 345
 punktualne 44, 55–57, 345
 uniwersalne 43, 52–54, 345
 wspólne 43, 52, 54, 345
 społeczne 14–21
 Zobowiązanie 265–266, 268, 276–278,
 280, 303, 310